

BARNAHUS
MAANAVAARJELIMIE-GÄTTIE
JÄMTLANDS LÄN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

CARINA VAKSDAL
SAMORDNARE

Bergs
kommun

Bräcke
kommun

HÄRJEDALENS
KOMMUN
HÄRJEDALENS LÄRLE

Krokoms
kommun
KROKOMEN FJÄLLE

ragunda
kommun

Strömsunds
kommun
Strömsundspjåke

ÅRE
KOMMUN

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STÅREN T-JELLE

JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

ALLGÅENNINGSDIREKTEN

Polisen

Polisen

Innehåll

Inledning	2
En beskrivning av viktiga händelser under 2021	3
Covid-19 och anpassningar för verksamheten	3
Kvinnokliniken ny samverkande part i Barnhus Jämtlands län	3
Barnfridsbrottet – ny lagstiftning från 1 juli 2021	3
Riktlinjer för Barnhus Jämtlands län	3
En samordnare på plats. Hur har det påverka Barnhus Jämtlands län?	3
Det fjärde rummet	4
Sociala medier	4
Inför verksamhetsåret 2022	5
Nationella strategier utifrån kommittédirektiv Dir.2021:29	5
Aktiviteter under 2021	5
Arbetsgrupp, Styrgrupp, SVOM	5
Samverkansformer under året	6
<i>Samordnare har informerat om barnhusverksamheten</i>	6
<i>Samordnare har varit moderator</i>	6
<i>Samordnare har deltagit i utbildningar och webinarier</i>	6
<i>Samordnare har deltagit vid nätverksträffar</i>	7
<i>Barnhus som medarrangör</i>	7
Samråd och konsultation	7
Barnförhör	10
Region JH	12
Läkarundersökningar BUM och Kvinnokliniken	12
BUP	13
Budgetuppföljning	13
Resultat och analys	14
Utvecklingsområden	15
Bilaga 1. Verksamhetsmål 1-9	

Inledning

Det inledande arbetet med Barnahus Jämtlands län startade i februari 2020. Verksamheten bygger på en överenskommelse mellan Region Jämtland Härjedalen, Polismyndigheten Region Nord PO Jämtland, Åklagarmyndigheten Åklagarkammaren i Östersund och samtliga åtta kommuner i Jämtlands län.

Överenskommelsen utgår från ett samverkansavtal där verksamhetsmål, målgrupp och varje myndighets ansvar för Barnahus beskrivs och regleras. Arbetet följs regelbundet upp av en styrgrupp, en arbetsgrupp och en politisk ledningsgrupp (SVOM).

Barnahus har under året 2021 fortsatt att utvecklas mot målsättningen att kunna erbjuda länets brottsutsatta barn och unga en rättstrygghet, ett gott bemötande, stöd och skydd och vid behov kris- och behandlingsinsatser. Det finns en fungerande samverkan mellan samverkansparterna. Samråden har varit igång i Barnahus lokaler sedan september 2020 och barnförhören sedan mars 2021.

Enligt samverkansavtalet ska Östersunds kommun och Polismyndigheten PO Jämtland var för sig tillhandahålla en samordnare till Barnahus. Sedan augusti har samordnaren anställd av Östersunds kommun drivit arbetet med att samordna och utveckla verksamheten, vilket inneburit att anpassa verksamheten efter rådande förutsättningar. **Inför årsskiftet 2021/2022 är det fortsatt oklart vad det gäller den polisiära samordnaren.**

En beskrivning av viktiga händelser under 2021

Covid-19 och anpassningar för verksamheten

Covid-19 påverkade uppstarten av barnhusverksamheten i februari 2020 och har under 2021 fortsatt att göra det. Kontinuerliga anpassningar i verksamheten har gjorts efter rådande restriktioner och för bästa möjliga funktion för samverkande parter och de barn och unga som berörs.

Fokus för verksamheten har legat på att i största möjliga mån upprätthålla samråd och barnförhör där det krävs att samverkansparter är på plats. Där det har funnits möjlighet har samverkansparter deltagit via högtalartelefon. Åklagare har ibland deltagit via säker videolänk vid barnförhör. Barnets behov av stöd styr närvaron av vilka samverkansparter som behöver vara på plats. **Det har vid tre tillfällen varit aktuellt med läkarundersökning efter barnförhör, vilket inneburit att sjukvårdspersonal kommit till Barnahus.**

För att skapa trygghet och förutsägbarhet hos barn erbjuder Barnahus studiebesök innan barnförhör. Det har då främst varit för barn där misstanken varit sexuella övergrepp. Utöver det har enstaka studiebesök gjorts av samverkanspart.

Kvinnokliniken samverkande part i Barnhus Jämtlands län

Under 2021 har Kvinnokliniken blivit en samverkanspart i Barnahus Jämtlands län. Det gäller målgruppen flickor 13-17 år där det finns misstanke om sexuella övergrepp. En bilaga ska bifogas till samverkansavtalet där Kvinnoklinikens uppgift och ansvar i Barnahusverksamheten är reglerat.

Barnfridsbrottet – ny lagstiftning från 1 juli 2021

Barnfridsbrottet innebär ett ökat ansvar hos alla samverkansparter i Barnahus. Under verksamhetsåret 2021 misstänks 24 barn i länet bevittnat våld enligt barnfridsbrott i de polisanmälningar som hanterats vid samråd på Barnahus.

Barnfridsbrottet är en ny lag som trädde i kraft den 1 juli 2021. Brottet är placerat i 4 kap. 3 § brottsbalken. På åklagarmyndighetens hemsida står bland annat att:

”Syftet med den nya lagen är att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar vissa brott mellan närstående eftersom dessa barn enligt forskning löper ökad risk att drabbas av både psykisk och fysisk ohälsa.”

Riktlinjer för Barnahus Jämtlands län

Samordnare har under 2021 påbörjat arbetet med att skapa ett dokument för Barnahus Jämtlands läns riktlinjer med syfte att fungera som stöd för samverkansparter utifrån var och ens ansvarsområde. Riktlinjerna är tänkta att revideras vid behov.

En samordnare på plats. Hur har det påverkat Barnahus Jämtlands län?

Sedan augusti har samordnaren anställd av Östersunds kommun drivit arbetet med att samordna och utveckla verksamheten. En anpassning av verksamheten har därför behövts göras efter rådande förutsättningar och möjligheter. Konkret har det till exempel inneburit;

- att samordnarens tillgänglighet har påverkats. Barnahustelefonen har inte alltid kunnat vara bemannad.

- att målsättningen med att erbjuda alla barn i länet ett likvärdigt och gott bemötande och omhändertagande inte kunnat uppfyllas. Under 2021 har arbetet med att skapa filialverksamhet i länet pausats.
- att utvecklingsarbetet i länet med "Det fjärde rummet" fördröjts. Det handlar om barns behov och rätt till stöd, insatser och behandling så snart det är möjligt.
- att det utåtriktade arbetet för att sprida kunskap om barnhusverksamheten i länet till samverkansparter inte kunnat genomföras i någon större omfattning.
- att samordnaren anställd av Östersunds kommun inte kunnat följa upp de ärenden som hanterats på samråd/barnförhör med den befogenhet som en polisiär samordnare har när det till exempel gäller statistik.
- att samordnaren anställd av Östersunds kommun inte kunnat möta sociatjänstens behov av återkoppling i det polisiära utredningsarbetet med den befogenhet som en polisiär samordnare har.
- att samordnare inte alltid kunnat vara på plats vid barnförhör. Prioriteringar i verksamheten kräver att samordnare deltar i utbildningar, konferenser, seminarier som är viktig för utvecklingen av verksamheten. Det gäller till exempel ny lagstiftning, metodstöd, forskning och samverkan.

Det fjärde rummet

Stiftelsen Allmänna Barnhuset presenterade i november 2019 resultatet av sitt treåriga regeringsuppdrag, det vill säga modellen "Det fjärde rummet" som avser stöd och behandling för barn som utsatts för sexuella övergrepp, sexuellt våld eller annat fysiskt våld. Modellen är tänkt att kunna vara ett stöd för de kommuner och regioner som aktivt vill arbeta för att förbättra möjligheterna för att våldsutsatta barn ska få tillgång till den rehabilitering de har rätt till.

Den 12 november 2021 bjöd samordnare vid Barnahus Jämtlands län in till ett första möte med särskilt inbjudna för att skapa en arbetsgrupp med syfte att diskutera "Det fjärde rummet". Mötet utmynnade i att samordnare ska inventera kommunerna och regionens hemsidor för att se vilket stöd eller behandling som erbjuds idag till målgruppen för Barnahus. Inventeringen kommer att påbörjas under 2022.

Sociala medier

Som ett led i det fortsatta arbetet med att nå ut till allmänheten och professionella finns Barnahus nu också på Facebook, Instagram och Youtube vilket startades upp under 2021. Barnahus hemsida finns sedan november 2020 och är idag en välbesökt hemsida med drygt 1600 besökare under 2021. Att Barnahus har en bra hemsida bekräftades den 17 november då hemsidan fick pris som guldvinnare i Svenska Publishingpriset 2021, i kategorin "Samhällssajter". På Barnahus hemsida finns tre olika filmer som Barnahus tagit fram i ett försök att sprida information och kunskap om utsatta barn och Barnahusverksamheten. Filmerna finns också att ta del av på Facebook och Youtube.

Inför verksamhetsåret 2022

Nationella strategier utifrån kommittédirektiv Dir. 2021:29

Viktigt att notera inför 2022 är förslaget till en nationell strategi som ska presenteras den 31 maj 2022, enligt regeringens kommittédirektiv som angavs den 4 maj 2021. Ett förslag till en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, Dir. 2021:29.

Strategin ska omfatta de många olika former av våld som barn i olika åldrar utsätts för och uppmärksamma att våld och övergrepp mot eller mellan barn kan ske på många av samhällets olika arenor, till exempel internet och sociala medier.

Förslaget innebär bland annat frågan hur barnahusverksamheten kan utvecklas för att möta behovet av ett stärkt barnrättsperspektiv i brottmålsprocessen och genom en nationell samordning.

Förslaget ska också redovisa tillgången till vilka lämpliga och funktionella insatser som finns för barn för att säkerställa barnens rätt till stöd och rehabilitering. Som exempel lyfter man fram projektet kring "Det fjärde rummet".

Aktiviteter under 2021

Arbetsgrupp, Styrgrupp och SVOM

Arbetsgruppen för Barnahus har träffats vid nio tillfällen under året. Samordnare har då varit sammankallande.

Barnahus samordnare har bjudits in till Styrgruppen för Barnahus vid fyra tillfällen under året, den 25 februari, 16 juni, 15 september och 25 november.

Barnahus samordnare har bjudits in till den politiska ledningsgruppen för Barnahus, Sociala vård- och omsorgsgruppen, SVOM, vid ett tillfälle under året, den 4 juni 2021.

Samverkansformer under året

Samordnare för Barnahus har under verksamhetsåret 2021 deltagit och medverkat vid flertalet olika aktiviteter som till största delen genomförts digitalt.

Samordnare har informerat om barnahusverksamheten:

- Länets IFO-chefer den 29 okt
- Kunskapsdag om könsstymning av flickor och kvinnor, 18 oktober
- "Arbetsgrupp" för "Det fjärde rummet" 12 november
- Sjukvårdsupplysningen 1177 på Trygghetens hus, 12 oktober
- CMV:s utbildningsdag, 5 oktober
- Barnarenan, 4 oktober
- Polisen Östersund "Turlag 2", 16 juni
- Polisen Strömsund, 3 juni
- Barnarenan, 31 maj
- Elevhälsan Krokoms kommun, 6 maj
- Uppsökande teamet, Ungdomsstöd , Kommunala Aktivitetsansvaret, Östersunds kommun, 4 maj
- Länets IFO-chefer, 23 april
- Särskolenätverket, 22 april
- Polisen, Sveg, 20 april
- Barn- och utbildningsförvaltningen Krokoms, "Enskilt drivna verksamheter", 3 mars
- Ripan Stödboende, 2 mars
- Social-och arbetsmarknadsnämnden Östersunds kommun, 24 februari
- Sociala ledningsgruppen Krokoms kommun, 2 februari
- Rektorsmöte, Krokoms kommun, 21 januari
- Patientombudsämnden, 18 januari
- Länets IFO-chefer, 15 januari

Samordnare har varit moderator:

- Länsstyrelsen, CMV - Operation Norrskan arrangerar temadag "Sekretess vid samverkan för våldsutsatta vuxna", 23 september

Samordnare har deltagit vid följande utbildningar och webinarier:

- Föreläsning under "Uppmärksamhetsvecka mot våld, tema prostitution", föreläsare Simon Häggström, polis - 22 oktober
- Barnafrid: Samordnardagarna 20 – 21 oktober
- Barnafrid: Barnahus nätverksdag 7-8 oktober – Tema Det nya barnfridsbrottet
- Barnrättsdagarna 14 september 2021
- Barnafrid: Webinarium 31 maj – Hur stärks barns skydd om Barnfridsbrottet införs?
- Barnafrid: Enfråga om heder - Föreläsning Tema Rättsfall heder 19-20 maj
- Stiftelsen Allmänna Barnhuset: Webinarium 28 april - Presentation av forskningsrapporten "Multiutsatta barn" – om barn som utsatts för flera typer av barnmisshandel.
- Barnafrid: Webinarium 20 april – Barnfridsbrottet
- Barnafrid: utbildning 24 mars - Tema "unga som förgriper sig sexuellt på andra barn och unga".

Samordare har deltagit vid nätverksträffar:

- Andra barnahus i Sverige, bland annat Barnahus Linköping, Barnahus Västernorrland med fokus på erfarenhetsutbyte.
- Träffar med grupp för HRVF i länet (CMV, Barnahus, Regionen JH), 14 mars, 7 juni, 28 sep.
- Möten med regionsamordnare Carina Frykman och Kvinnokliniken som samverkande part i Barnahus.

Barnahus som medarrangör:

- Den 16 september arrangerade Barnahus tillsammans med Länsstyrelsen Jämtlands län och Rädda barnen ett webbseminarium. Syftet med seminariet var att sprida kunskap till personal inom förskola, skola och föreningslivet i länet, om hur de kan prata med barn och unga om utsatthet med hjälp av Rädda barnens material "Stopp min kropp". Barnahus deltog i seminariet med syfte att informera om hur barn och unga kan få skydd, stöd och hjälp. Seminariet spelades in och finns tillgängligt på Youtube för den som vill ta del av den.
- Vid två tillfällen under året har Barnahus tillsammans med Länsstyrelsen Jämtlands län arrangerat en webbföreläsning och utbildning med Sara Landström, docent i psykologi och verksam som universitetslektor och forskare vid Göteborgs universitet. Sara Landström har ett allmänt rättspsykologiskt forskningsintresse, med tonvikt på förhörsmetodik, barns vittnesmål, tillförlitlighet och trovärdighet. Hon har mångårig erfarenhet som föreläsare för olika yrkesgrupper inom det svenska rättsväsendet.

Föreläsningen som sändes digitalt den 26 maj riktade sig till de myndigheter och yrkesgrupper som arbetar inom Barnahus och med brottsutsatta barn. Drygt ett fyrtiotal personer från socialtjänst, advokatbyråer, åklagarmyndigheten och polismyndigheten deltog.

Barnförhørsledarna från polisområde Jämtlands län och Västernorrland deltog i utbildningen med fokus på barnförhörsteknik med förskolebarn. Utbildningen genomfördes med förberedande videoföreläsningar och instuderingsmaterial inför en heldag med workshop och träning i barnförhörsmetodik. Workshop hölls den 25 november på polisationen i Östersund.

Samråd och konsultation

Totalt har 39 samråd genomförts under perioden 13 januari - 15 december 2021. Samråden hålls i regel på en fast samrådstid, onsdagar klockan 10.00 - 12.00. Vid två tillfällen har samråd aktualiserats som akuta genom barnläkare vid Barn- och ungdomsmedicin och vid ett tillfälle av socialtjänst. Enstaka samrådsärenden har rört konsultation och uppföljning.

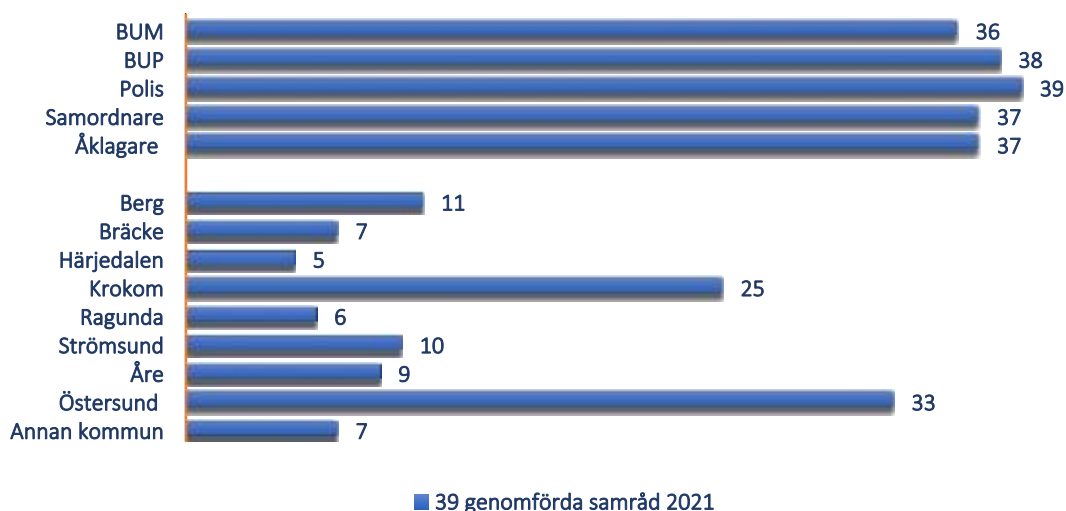
För övrigt har samråden haft ett högt deltagande av alla samverkansparter, antingen på plats i Barnahus lokaler eller via högtalartelefon. Vid samråd ges möjlighet till samplanering, informationsdelning och bedömning utifrån olika frågeställningar. En bra planering skapar goda förutsättningar att erbjuda barn ett gott omhändertagande inför ett eventuellt barnförhör eller för ett gott stöd i övrigt.

Konsultationssamtal med samordnare har till största del efterfrågats från socialtjänst men också från förskola, skola, elevhälsa och regionen. Samtalstiden har varierat mellan 5–20 min, cirka 1–5 gånger

per vecka. Konsultationsbehovet har generellt ökat under året. Vid några tillfällen har föräldrar hört av sig för att rådgöra, oftast om stöd och behandling. Samordnare har vid behov kontaktat BUP.

Perioden 16 – 30 december, genomfördes inga samråd då flera samverkansparter var lediga, inklusive samordnare på Barnahus. För att lösa situationen gjordes en planering där Polismyndigheten ansvarade för barnahusverksamheten gällande konsultation och rådgivning. Samverkande parter informerades om planeringen. De polisanmälningar som kom in under perioden bedömdes av polis inte vara aktuella för samråd.

Samverkansparter närvaro vid samråd 13 januari – 15 december 2021

Samråd, polisanmälningar, barn och samrådstider fördelat under årets månader 2021

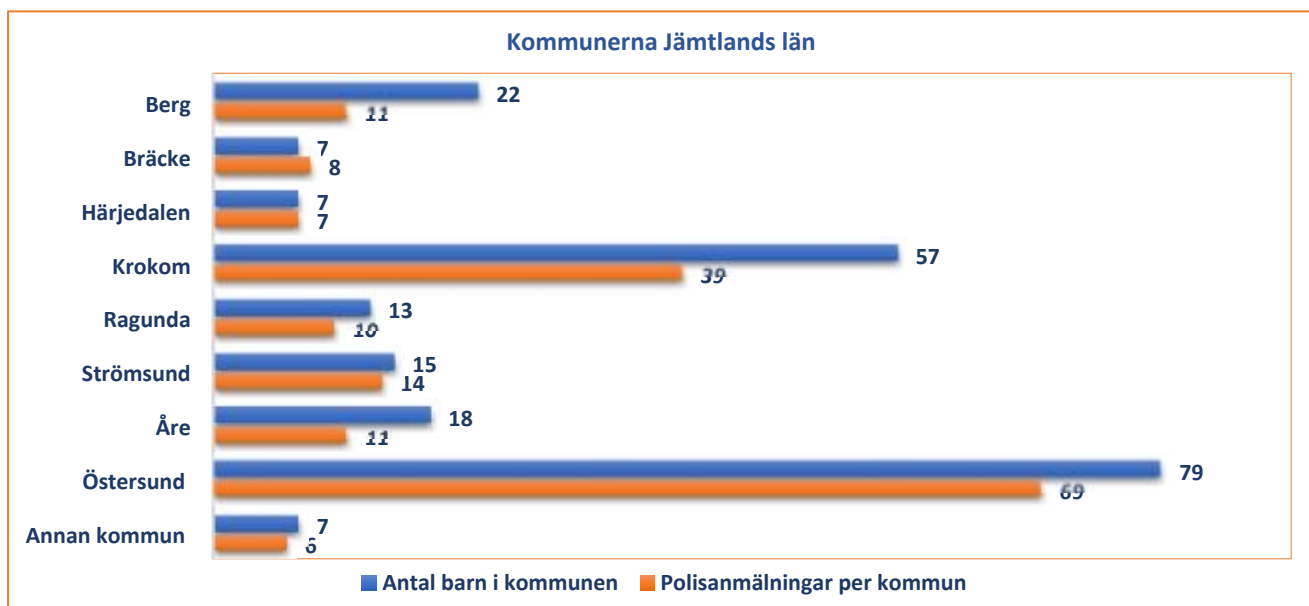
Verksamhetsår 2021	Samråd	Anmälningar	Barn 0 – 17 år	Samrådstid i timmar
Januari	2	9	11	3
Februari	4	11	13	4
Mars	4	10	12	3,5
April	3	11	14	4
Maj	4	23	32	8
Juni	5	20	22	8
Juli	1	5	5	2
Augusti	1	7	8	2,5
September	3	16	25	5,5
Oktober	5	29	44	10
November	4	22	25	7,5
December	3	12	14	4
TOTALT	39	175	225	62

Polisanmälningar- samråd 2021

Samråden för perioden 13 januari – 15 december hanterade 175 polisanmälningar vilket inkluderar 228 misstänkta brott mot 225 barn. Den totala samrådstiden uppskattas till 62 timmar.

Polisanmälningar fördelat på länets kommuner

I tabellen syns kommunfördelning av 175 polisanmälningar och de 225 barn som berörs. Med "Annan kommun" menas att det misstänkta brottet mot barnet har skett i Jämtlands län men att barnet är skriven i en kommun utanför länet.

228 misstänkta brott mot barn

Tabellen nedan redovisar misstänkta brott fördelat på flickor och pojkar, i åldrarna 0-14 år och 15-17 år och brottskategorierna. Brottsmisstankar mot flickor utgör en större del i jämförelse med pojkar. Bakom brottskategorin "Annat brott" finns bland annat misstänkta brott som: sexuellt ofredande, olaga integritetsintrång, barnpornografibrott, utnyttjande av barn för sexuell posering, hatbrott, människohandel, olaga hot, ofredande, kontakt för att träffa barn i sexuellt syfte.

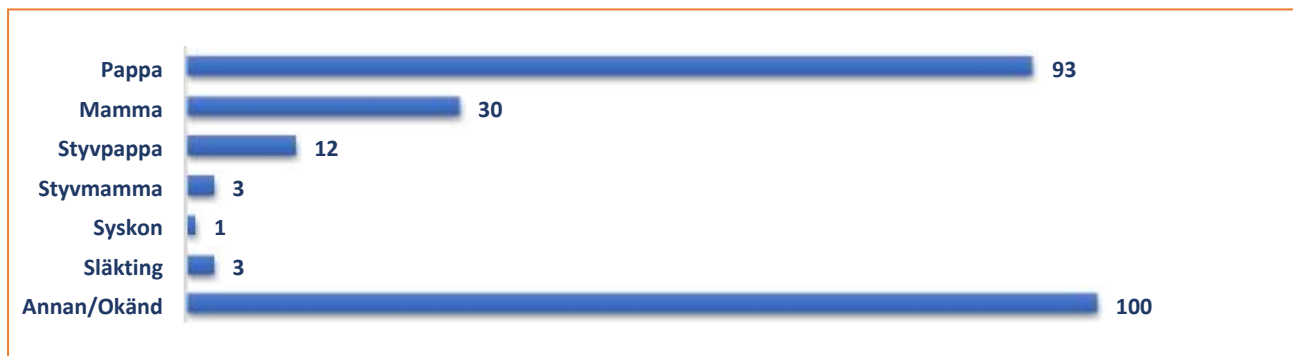
Brottskategori	Flickor 0–14 år	Flickor 15–17 år	Pojkar 0–14 år	Pojkar 15–17 år	Annan 0–17 år
Våldsbrott	38	5	44	1	0
Sexuella övergrepp	30	6	4	1	0
Annat brott	38	13	15	6	0
HRVF	2	1	0	0	0
Barnfridsbrott	10	3	10	1	0
TOTALT	118	28	73	9	0

Misstänkts relation till barnet

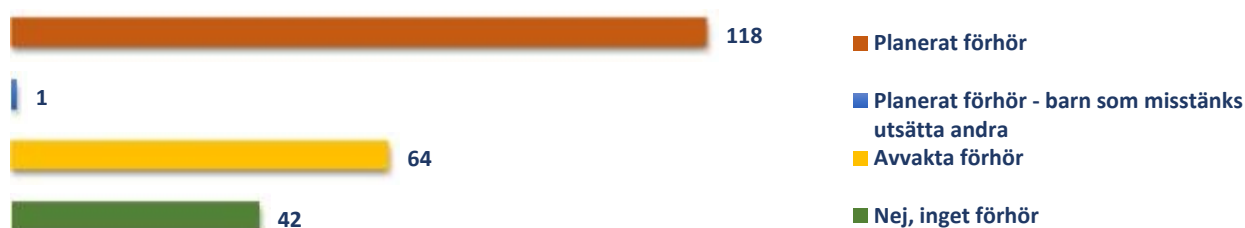
I de 175 polisanmälningar som redovisats finns 242 misstänkta personer. Det innebär att av de 225 barn som berörs finns barn som misstänks vara utsatt av fler än en person.

Statistiken visar att barn i högre grad är utsatta av någon de känner och har en nära relation till. Sammanlagt utgör föräldrar den största delen av misstänkta för brott mot barn, 93 pappor och 30 mammor. I kategorin "Annan/Okänd" finns personer som har en vardagspåverkande relation till barnet eller är helt okänd för barnet.

Misstänkts relation till barnet

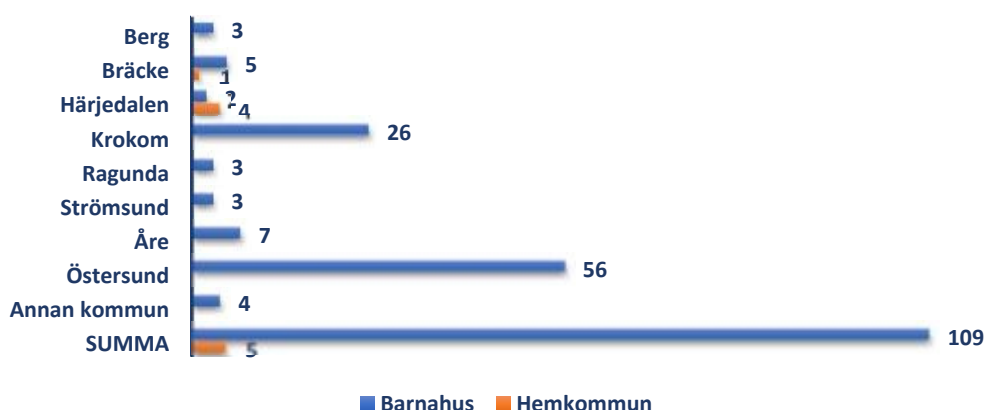
Åklagardirektiv vid samråd gällande barnförhör

Tabellen redovisar hur åklagren gett direktiv vid samråd i frågan om barnförhör ska hållas, avvaktas eller inte alls genomföras. Tabellen avser perioden 13 januari – 15 december 2021.

Barnförhör

Det första barnförhöret genomfördes på Barnahus den 22 mars 2021 efter att lokalerna blivit godkända enligt de krav som påtalats av Polismyndigheten 2020.

Fram till den 17 december har 114 barnförhör genomförts var av 109 har hållits på Barnahus. I 5 fall har barnförhör hållits med barnet i hemkommunen. Det har då i dessa 5 fall bedömts vara för barnets bästa. 63 av barnförhören har föregåtts av samråd. Övriga 51 barnförhör har inte kunnat knytas till något samråd.

En förklaring från polismyndigheten varför alla barnförhör inte planerats vid samråd går att härleda till polisutredningar i vuxenärenden där brottsmisstanke mot barnet uppkommit i ett senare skede. Vissa ärenden som tillhör polisens ungdomsteam blir inte aktualiserade för samråd. Det kan också vara vittnesförhör och misstankeförhör med barn vilket inte heller planeras vid samråd.

Närvarande vid barnförhör

Tabellen redovisar närvaro vid 114 barnförhör perioden 22 mars – 17 december 2021 vilket avser samverkansparter och barnets juridiska stöd.

Barnförhørsledare	BUP	Åklagare	Målsägande-biträde	Särskild företrädare	Juridiskt biträde Officiell försvarare
114	14	67	52	43	5
KOMMUN		Socialtjänstens närvaro		Genomförda barnförhör	
Berg		3		3	
Bräcke		4		6	
Härjedalen		3		6	
Krokom		23		26	
Ragunda		2		3	
Strömsund		1		3	
Åre		7		7	
Östersund		35		56	
Annan kommun		4		4	
SUMMA		82		114	

Genomförda barnförhör 22 mars – 17 december 2021

Tabellen redovisar genomförda barnförhör och misstänkt brott fördelat på kategori kön och ålder. För att undvika att något barn kan identifieras redovisas ingen statistik fördelat per kommun.

Brottskategori	Flickor 0–14 år	Flickor 15–17 år	Pojkar 0–14 år	Pojkar 15–17 år	Vittnesförhör	Misstankeförhör Enligt 31 § LuL
Våldsbrott	19	1	21	2	2	
Sexuella övergrepp	17	7	5			2
Annat brott	12	1	15	1	3	3
HRVF						
Barnfridsbrott	1		2			
TOTALT	49	9	43	3	5	5

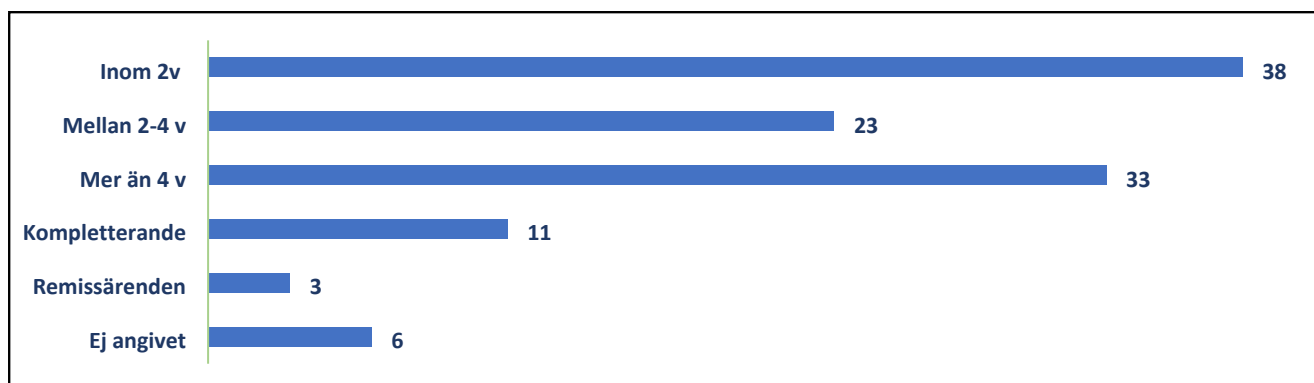
Förhörstider 22 mars - 21 dec 2021

Förhörstidens längd varierar och påverkas av flera faktorer som till exempel barnets ålder och mognad, barnets utveckling, barnets språk och förmåga att berätta vad det varit med om.

Tidsåtgång vid barnförhör	Antal barnförhör
0 - 30 min	7
30 - 60 min	27
1 h - 1,5 h	55
1,5 h - 2 h	5
2 h - 3 h	7
ej angivet	13
Totalt antal barnförhör	114

Tidsintervall barnförhör

Enligt riktlinjerna ska barnförhör hållas inom två veckor efter att förundersökning inletts. Tabellen redovisar när ett barnförhör skett enligt olika tidsintervall.

Barns rätt till information

Barn har enligt barnkonventionen rätt att ta del av information och beslut som påverkar dem. Tabellen visar hur samverkande parter informerat barn vid de 114 barnförhör som genomförts.

Vem ger barnet information efter förhöret?	Antal informationstillfällen
Barnförhørsledare polisen	76
Åklagare	4
Särskild företrädare	25
Målsägande biträde	45
Juridiskt biträde/Officiell försvarare	4
Socialtjänst	52
BUP	7
Samordnare	23
Ej angivet	23

Trygghetspersonens viktiga roll

Enligt statistiken hade 30 personer uppdraget att följa med barnet till Barnahus som trygghetsperson perioden 22 mars – 17 december. Det har till största del varit personal från skola och förskola.

Region JH

Läkarundersökningar BUM och Kvinnokliniken

Barnahus	(BUM) Barn-och ungdomsmedicin	Kvinnokliniken
3	5	1
Flicka & Pojke	Våldsbrott	Sexuella övergrepp
0–14 år	4	3
15–17 år		2

BUM ansvarar för barn 0–17 år vid misstanke om våldsbrott och för flickor 0–12 år vid misstanke om sexuella övergrepp.

Kvinnokliniken ansvarar för flickor 13–17 år vid misstanke om sexuella övergrepp.

BUM ansvarar för pojkar 0–17 år vid misstanke om sexuella övergrepp, undersökningarna sker då tillsammans med Kirurgmottagningen.

Tre planerade läkarundersökningar har genomförts på Barnahus, ibland med kort varsel. Vid ett tillfälle har vårdpersonal från BUM och kvinnokliniken gemensamt undersökt barnet. Vid övriga två tillfällen har vårdpersonal från BUM genomfört läkarundersökning på Barnahus.

Sex läkarundersökningar har genomförts på Östersunds sjukhus, varav fem undersökningar genomförts på BUM och en undersökning på kvinnokliniken.

Samtliga nio ärenden har hanterats vid samråd genom inkommen polisanmälan. Statistiken har redovisats av representant från BUM.

Psykiatriskt stöd BUP

BUP:s ansvar i Barnahus gäller barn 0-17 år när det finns misstanke om våldsbrott eller sexuella övergrepp. BUP ska vid behov erbjuda psykiatrisk stöd i form av krissamtal, bedömningsamtal och vid behov av längre kontakt lotsa barnet till rätt behandlingskontakt. Statistiken visar att BUP närvarat vid 14 barnförhör.

Av de polisanmälningar som tagits upp vid samråd har BUP haft kännedom om 65 barn genom pågående eller tidigare kontakt med barnet, eller att barnet står på väntelista. När det gäller misstänkta personer i förhållande till de 65 barnen har 28 varit närstående, 28 har varit utomstående och 9 har varit okända. Statistiken har redovisats av representant för BUP.

Budgetuppföljning

Barnahus bokslut 2021

Intäkter	
Externa Kommunerna	295 821
Externa Regionen	578 000
Externa Polisen	36 000
Östersunds del	292 179
Tidigare års intäkter	570 424
Summa Intäkter	1 762 424
Kostnader	
Personal	694 155
Handledning/Fortbildning	73 800
Kontoret	12 606
Lokaler	259 172
Städning	65 000
OH kostnader	82 000
Inventarier	15 068
Datakostnader	8 685
Enhetsspecifikt	73 481
Verksamhetsmedel	10 233
Summa Kostnader	1 294 200
Resultat	468 224
Intäkter till år 2022	468 224

Redovisat av Östersunds kommun, Social- och arbetsmarknadsförvaltningen, Mikael Hedström, Ekonomi/Administrativ chef

Planering ekonomiskt överskott

Utveckla informationsmaterial som till exempel broschyrer eller andra kanaler för att nå ut med barnahusverksamheten till barn, allmänhet och professionella.

Resultat och analys

Det verksamhetsmål som angetts för Barnahus Jämtlands län finns reglerat i samverkansavtalet, se bilaga 1.

Enligt samverkansavtalet är Barnahus syfte:

- att "erbjuda barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott ett omhändertagande som är anpassat till barnets behov."
- att "höja kvaliteten på de sociala- och medicinska utredningarna samt brottsutredningarna. En kvalitetshöjning ska bidra till ett säkert underlag för nödvändigt stöd samt till att fler brott mot barn/ungdomar lagförs."

Under 2021 har Kvinnokliniken blivit en samverkanspart i Barnahus, vilket tillsammans med BUM och BUP stärker viktiga funktioner för att möta barns behov vid misstanke om våld och sexuella övergrepp, både vad det gäller barns fysiska- och psykiska vårdbehov. Barnfridsbrottet syftar till att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar vissa brott mellan närstående eftersom dessa barn i högre grad riskerar att drabbas av både psykisk och fysisk ohälsa. Att erbjuda barn rätt stöd och behandling så snart det är möjligt är Barnahus ansvar och i enlighet med barnkonventionens 39:e artikel.

Samråden är idag en central del i barnahusverksamheten där både den rättsliga och sociala situationen kring ett barn hanteras. Vid samråden ges möjlighet till samplanering, informationsdelning och bedömning utifrån vad som är barnets bästa och barnets behov. Med hänvisning till de nio verksamhetsmål (se bilaga 1) som anges i samverkansavtalet finns utvecklingsbehov i verksamheten av:

- tydligare riktlinjer vid samråd som avser vilka polisanmälningar som ska hanteras utifrån Barnahus målgrupp.
- tydligare rutiner av barnförhör på Barnahus gällande ärenden som idag inte planeras vid något samråd men där det finns ett åklagardirektiv att barnet ska höras. Risker är att alla samverkande parter inte görs delaktiga och att barn riskerar att inte få tillgång till det stöd och behandling som de har rätt till.
- tydligare rutiner för hur samordnare ska inkluderas och informeras inför ett barnförhör för att på bästa sätt kunna planera och samordna ett bra bemötande av barnet, oavsett om ärendet tagits upp vid samråd eller inte.
- tydligare rutiner för hur ett barn, med pågående kontakt med till exempel socialtjänst och BUP, ska kunna garanteras stöd från dessa verksamheter i samband med barnförhör, oavsett om ärendet tagits upp vid tidigare samråd eller inte. Ett barns berättelse kan vara viktig information för socialtjänst och BUP i det fortsatta arbetet med att bedöma barns och föräldrars behov av stöd och insatser.

Barnahus Jämtlands län var vid uppstart av verksamheten februari 2020 det 33:e barnhuset i Sverige. Sedan dess har lagstiftning för att stärka barns rättigheter och behov tillkommit genom bland annat barnkonventionen och barnfridsbrottet.

Den 31 maj 2022 kommer ett förslag till en samlad nationell strategi att presenteras för att förebygga och bekämpa våld mot barn, Dir. 2021:29. Förslaget innebär bland annat frågan hur barnahusverksamheten kan utvecklas för att möta behovet av ett stärkt barnrättsperspektiv i brottmålsprocessen och genom en nationell samordning. Förslaget ska också redovisa tillgången till vilka lämpliga och funktionella insatser som finns för barn för att säkerställa barnens rätt till stöd och rehabilitering. Som exempel lyfter man fram projektet kring ”Det fjärde rummet”.

Generellt för verksamhetsåret kan sägas att de aktiviteter som antogs i verksamhetsplanen för 2021 delvis har kunnat uppfyllas utifrån verksamhetens målsättning och syfte. Vissa prioriteringar har varit nödvändiga i verksamheten på grund av att det under perioden augusti – december varit en samordnare på Barnahus. Under 2021 har till exempel utvecklingen av Barnahus filialverksamhet inte kunnat prioriteras.

Utvecklingsområden

Den samlade bedömningen är att Barnahus under 2021 utvecklats i rätt riktning. Idag har Barnahus anpassade lokaler där de centrala delarna med samråd, barnförhör och läkarundersökningar kan genomföras. Utvecklingsbehov som behöver prioriteras i kommande verksamhetsår gäller bland annat:

- att tydliggöra och skapa verksamhetsrutiner och riktlinjer som underlättar samverkan mellan parterna.
- att utveckla och göra Barnahus tillgängligt för alla barn i länet genom filialverksamhet.
- att fortsätta sprida information om barnahusverksamheten och dess syfte.
- barns psykiska och fysiska hälsa behöver uppmärksammas i större utsträckning än vad det hittills gjorts. ”Det fjärde rummet” är en central del i detta arbete.
- att två samordnare behöver finnas på plats i verksamheten för att driva utvecklingsarbetet tillsammans.

Bilaga 1

Verksamhetsmålen för Barnahus Jämtlands län är att:

1. intentionerna i barnkonventionens artiklar 1, 2, 3, 12, 19, 34, 39 och 40 ska uppfyllas.
2. tillförsäkra att ett misstänkt utsatt barn behandlas så skonsamt som möjligt bland annat genom ett minskat antal kontakter med professioner.
3. tillförsäkra att barnen erbjuds en rättssäker, snabb och samordnad process med rätt till kontinuerlig information samt att barnet ges möjlighet att uttrycka sin uppfattning och åsikter i den utsträckning och på det sätt som hans eller hennes mognad medger.
4. barnet och familjen erbjuds adekvat social- och psykologiska kris- och behandlingsinsatser så snart det är möjligt.
5. barnet skyndsamt undersöks medicinskt och i första hand i barnahus lokaler.
6. brottsutredningar ska kunna slutföras mer skyndsamt och med högre kvalitet samt att fler brott ska lagföras.
7. socialtjänstens utredningar ska kunna slutföras mer skyndsamt med högre kvalitet.
8. verksamheten bidrar till att höja kompetensen inom ämnesområdet hos personal som i sin yrkesverksamhet kommer i kontakt med barn.
9. verksamheten bidrar till en ökad kvalitet i respektive myndighets handläggning.

